

In elkaars armen

Catherine Cookson bij Boekeryj:

- Aan de oever van de rivier*
Als bloesem in de stormwind
Als de zon wil schijnen
Als een bloem in de knop
Als een vogel in de lucht
Als gelouterd goud
Als het hart hunkert
Als koppige wijn
Bella zoekt haar eigen weg
Bij het licht van een kaars
Mary Ann, een meisje met moed
Mary Ann, eind goed al goed
Mary Ann en haar grote vriend
Mary Ann, in tweestrijd
Mary Ann, in voor- en tegenspoed
Mary Ann, van huis
Mary Ann, verliefd
Mary Ann, en haar lieverdjes
Tilly Trotter. Liefde als leidraad
Tilly Trotter. Het land van de hoop
Tilly Trotter. Een moeilijke beslissing
Tilly Trotter. Belofte van geluk
Het geslacht Mallen. Het erfdeel
Het geslacht Mallen. Barbara
Als de ochtend gloort
Als het doek valt
Als veren in het vuur
Christine
Dagen van geluk
Dans in het maanlicht
De andere vrouw
De bruid
De dochter des huizes
De drempel van het leven
De glazen maaagd
De harde strijd om het bestaan
De mantel der liefde
De nacht trekt op
De schaduwzijde van het geluk
De strooien hoed
De vensters van het hart
De vreemdeling
De vreugde van het leven
- Dromen van geluk*
Een dal van liefde
Een rol voor het leven
Een schuilplaats voor het hart
Een vriend voor Joe
Geluk gloort aan de horizon
Geluk is als een zijden draad
Geluk ligt achter de heuvels
Hannah
Het geheim
Het getij van de liefde
Het jaar van de maagden
In jouw armen
John Willie
Kate
Katie Mulholland
Kermis der liefde
Kirsten
Land van belofte
Liefde is de boodschap
Linda
Maggie Rowan
Matty
Op het pad der liefde
Rosa
Rosie
Sarah
Smal is het pad
Vanessa
Vlucht naar de heuvels
Waar liefde bloeit
Waar liefde overwint
Wolken drijven over
Zuiver als de lelie
Met gesloten ogen
De wegen van het hart
Onverwachte liefde
De weg naar geluk
In elkaars armen
Een kans op geluk
Een heel bijzonder meisje
Een vriend voor het leven

Catherine Cookson

In elkaars armen

Liz moet de geheimen uit haar verleden het hoofd bieden om een zonnige toekomst mogelijk te maken

ISBN 978-90-225-8785-0

ISBN 978-94-023-0906-5 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *A House Divided*

Vertaling: Annet Mons

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign

Omslagbeeld: © Shutterstock

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 1999 The Catherine Cookson Charitable Trust

© 2017 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DEEL 1

1

Elizabeth Ducksworth liep snel en geruisloos door de schemerig verlichte gang. Ze was langs vier gesloten deuren gekomen en ze was op weg naar de laatste van de zeven, toen deze snel open werd geduwd en er een gestalte in een ochtendjas op haar toeliep. Het hoofd zat in het verband en bedekte één oog. Het lid van het andere oog knipperde snel en de patiënt draaide zijn hoofd opzij toen hij haar aansprak. ‘Ik was net naar u op zoek, Ducks... ik bedoel zuster. Ik geloof dat er even naar de kapitein moet worden gekeken. Nou ja, ik bedoel...’

‘Ja... ja.’ De nachtzuster draaide hem behoedzaam om en zei: ‘U had eigenlijk moeten bellen, luitenant.’

Maar ze kreeg als antwoord: ‘Hij schijnt altijd te weten wanneer ik dat doe en dan wordt hij kwaad.’

‘Heeft hij iets gezegd?’

‘Nee. Nee... geen woord. Alleen maar die geluiden.’

Ze deed de deur van de laatste kamer open terwijl ze hem bij de arm pakte om hem vast te houden, en ze zei: ‘U had niet uit bed moeten komen, dat heb ik nog zó gezegd.’

‘Het gaat echt wel. Ik wou dat hij zich zo voelde als ik, al was het maar voor de helft.’

‘Ga terug naar bed. Ik bekommer me wel om hem. Wilt u iets drinken?’

‘Later. Later, graag.’

Ze liep snel naar het laatste bed, waar tot haar verbazing zelfs het hoofd van de patiënt onder de lakens lag, en de grote gestalte zo hevig lag te beven dat het bed ervan kraakte.

In zekere zin was ze blij met wat ze zag en hoorde, want meestal trof ze hem op alle uren van de nacht zittend aan, waarbij hij voor zich uit zat te staren in een duisternis die hij niet kon... niet wilde accepteren. Sinds de enorme uitbarsting van woede die in dit deel van het ziekenhuis, en ook erbuiten, had weerklonken, met al zijn geschreeuw en gescheld en gevloek, had hij helemaal niets meer gezegd en had hij geen enkel gebaar naar wie dan ook gemaakt. Zelfs zijn moeder en andere leden van zijn familie had hij geen enkel teken van herkenning gegeven.

Het was de vraag wat er zou zijn gebeurd als hij in staat was geweest uit bed te komen, maar de ontploffing die hem van zijn gezichtsvermogen had beroofd, had ook zijn linkerheup en -kuit beschadigd. Hij had eigenlijk op de afdeling chirurgie moeten liggen, maar vanwege zijn onvoorspelbare gedrag werd het raadzaam geacht hem op de oogafdeling te laten, in de buurt van zijn vriend, hoewel hij sinds die ene uitbarsting zelfs had geweigerd op luitenant Fulton te reageren.

Ze wist dat er plannen waren om zodra zijn verwondingen dit toestonden, hem naar de afdeling psychiatrie over te plaatsen. Voor haar stond er nu één ding vast: die arme drommel had hulp nodig.

Voorzichtig raakte ze zijn schouder aan en probeerde de lakens terug te slaan, en hierop verstijfde het lichaam van Matthew Wallingham even voordat hij zijn hoofd nog dieper onder de dekens stopte.

Zuster Ducksworth ging langzaam op de rand van het bed zitten. Toen streek ze zachtjes over de dikke bos verward haar die

boven de dekens uitstak, en zei: ‘Stil maar. Het geeft niet. Huil gerust. Behalve je vriend en ik is hier niemand. Maak je geen zorgen. Niemand zal het weten.’

Ze zweeg even en beet op haar lip. Dat was iets waar ze allemaal bang voor waren, dat anderen zouden weten dat ze het niet konden verwerken.

‘Stil maar... stil maar.’ Haar hand lag nu weer boven op de lakens, en ze voelde geen verzet toen ze die een eindje terug-sloeg en zo zijn gezicht onthulde. Het ongeschonden gezicht. Geen enkel teken van een verwonding erop. Aan de andere kant van zijn schedel was een diepe wond geweest, maar die was weer genezen. Er begon zelfs weer haar rond het litteken te groeien.

In het schemerige groene schijnsel van de lamp aan de muur boven het bed zag ze hoe hij het kussen vastklemde en de punt ervan in zijn mond propte.

Toen ze haar hand op zijn vuist legde en deze voorzichtig bij zijn mond wegtrok, werd zijn gesnik duidelijker, en ze bracht haar gezicht snel naar hem omlaag en fluisterde: ‘Stil maar... Stil maar. Alles is goed. Ik ben bij je.’

Ze sloeg haar arm om zijn schouders, en dit maakte dat hij zichtbaar schrok. Leunend op een elleboog schoof hij op zijn zij en nagenoeg het volgende moment had hij beide armen om haar heen geslagen en zijn gezicht in haar hals geduwd.

Ze voelde hoe ze bijna van het bed dreigde te glijden, maar zijn greep hield haar tegen. Toen drukte zij hem tegen zich aan en klopte hem op de rug terwijl ze fluisterde: ‘Stil maar... stil maar. Zo is het goed. Je hebt genoeg gedaan. Toe nou. Toe nou. Het komt wel goed. Geloof me... echt.’

‘O, mama.’ Hij klampte zich nog steviger aan haar vast en zijn betraande gezicht bewoog langs haar kin, en ze voelde zijn lippen toen hij zei: ‘Het was een droom. Het was een droom. Ik dacht dat

het zo was, en toen wist ik het. O, mama! Het spijt me... het spijt me... ik bedoel...'

'Het geeft niet. Het is wel goed. Ik begrijp wat je bedoelt. Ik zal voor vanavond je mama zijn.'

'Nee... nee... ik moet...'

'Alsjeblieft! Luister goed. Ik kan twee dingen doen: óf ik laat de hoofdzuster komen – en je weet wat er dan gebeurt: ze geeft je een prik. Geloof maar dat ze mij ook weet te prikken, maar dan op een andere manier.' Ze lachte even, klopte op de wang naast die van haar en zei toen: 'Het alternatief is twee slaappillen. Nu ken ik dat trucje van jou: je houdt ze onder je tong, hè? Zeg nou maar geen nee, want ik heb ze in je bed gevonden.'

Het gesnik, en het huilen, was opgehouden, maar hij nam nu grote happen lucht met zijn hoofd omhoog terwijl hij haar nog steeds stevig vasthield. Daarom duwde ze hem nu voorzichtig omlaag en legde hem weer in het kussen. Ze nam zijn hoofd even in beide handen en keek omlaag in de nietsziende ogen. 'Zullen we de slaappillen dan maar doen?'

Hij maakte geen aanstalten om antwoord te geven, maar toen ze van het bed overeind wilde komen, zei hij iets, en ze bracht haar hoofd weer naar hem omlaag en zei: 'Wat is er?'

'Het spijt me.'

'Ach, lieve jongen, je hoeft echt geen sorry tegen me te zeggen. Maar ik ga wel iets tegen jou zeggen: je bent weer op de goede weg. Het zal weer goed komen met jou. Dat zul je zien.'

Ze zweeg even en dacht razendsnel na. Dat zul je zien, had ze gezegd. Dachten mensen wel eens goed na bij wat ze zeiden? Dat zul je zien... en, hij is weer op de goede weg. Welke weg? Ze had zijn gezicht vastgehouden, ze had hem tegen zich aan gedrukt. Hij had gedacht dat ze zijn mama was – maar dat was maar heel even geweest – en ze had hem jongen genoemd. Vierentwintig! En zij had hem jongen genoemd.

‘Doe je mond open en probeer niet die truc met je tong, ik zal je neus dichtknijpen.’

Toen deze operatie voorbij was en zij het doosje waarin ze altijd twee slaaptabletten bewaarde weer in de zak van haar uniform had gestopt, keek ze op hem neer, en zijn hoofd zakte opzij terwijl hij zacht maar duidelijk zei: ‘Meld dit alsjeblieft niet.’

‘Ik was niet van plan iets te melden, behalve dat je pas na één uur vannacht in slaap viel.’

‘Hoe heet u?’ Deze vraag werd gefluisterd, en het duurde enkele seconden voordat ze antwoordde: ‘In deze voorname vertrekken word ik meestal met Ducks of Ducky aangesproken... dat wil zeggen als de hoofdzuster niet in de buurt is, maar op mijn geboortebewijs staat dat ik een zekere Elizabeth Jane Ducksworth ben. Nou ben ik niet zo gehecht aan de naam Elizabeth, en ook niet aan Jane, maar ik heb er niets op tegen om door familie of vrienden Liz te worden genoemd.’

Het bleef even stil. ‘Hoe oud ben je?’

‘Hoe oud?’ Haar stem klonk verbaasd. ‘Tja, sommigen zeggen dat ik in de vijftig moet zijn, maar dat ben ik niet, ik ben pas negenenveertig.’ Toen ze dit had gezegd stak ze haar arm even naar het andere bed uit, en daar klonk een geluid als van een hik terwijl ze verderging: ‘En nu heb je een beeld van mij, ik ben wat je zou noemen een moederlijk uitzierend type. Ga nu maar weer slapen. Ik kom morgenochtend nog even bij je kijken, voordat mijn dienst is afgelopen – als je dan wakker bent. Welterusten.’ Ze trok de lakens op tot zijn schouders en streek even met haar vingers over zijn wang.

Voordat ze zachtjes wegliep boog ze zich nog even over het andere bed en fluisterde: ‘Laat het zo. Begrepen?’

‘Ja, Ducks,’ fluisterde hij zacht. ‘Maar wat dacht je ervan om mij ook iets van je moederlijke zorgen te geven?’

Bij wijze van antwoord richtte ze zich op en gaf de bewoner van het andere bed een speelse tik in het gezicht. ‘Ga maar slapen. Welterusten.’

‘Welterusten, Ducky.’ Het klonk zacht en vertederd.

2

Drie weken later zat Matthew rechtop in bed. De ziekenbroeder was net met hem klaar. Hij was gewassen en geschoren, zijn haar was gekamd en hij zat te wachten, zoals dat nu al enige dagen zijn gewoonte was. Toen ze binnenkwam, rook hij haar. Ze had een speciaal parfum, een geur die warm en vluchtig was. Maar er was niets vluchtigs aan de warmte van haar persoonlijkheid. Hij wist niet hoe hij het zonder haar vol had kunnen houden, vooral 's nachts, hoewel ze hem sinds die ene keer nooit meer in haar armen had gehouden. Maar er was altijd haar hand geweest om vast te houden, en zich soms aan vast te klampen, wanneer ze hem suste na een nachtmerrie.

Nu was ze er. Hij hoorde haar praten tegen de nieuwe kerel in het bed aan de andere kant. Die was gisteren pas gekomen.

Ze was met Jerry aan het praten. Met hem aan het lachen. Jerry zou vandaag weggaan. O, hij zou Jerry missen! Ja... Jerry wist heel veel over hem, en hij over Jerry. En dan was er nog een derde die op de hoogte was. Fox. Korporaal Charlie Fox. Hij zou moeten uitzoeken waar Charlie was, want geen van hen twee zou er nog zijn als die goeie Foxy er niet was geweest.

Ze liep weer verder, hij herkende haar stap.

‘Goie morgen! Allemensen, wat zie jij er netjes uit. Je hebt een nieuwe pyjama aan. Blauw staat je goed.’

‘Wat voor kleur blouse heb je aan?’ Hij wist dat ze gekleed was voor na haar dienst. Maar waarom kon hij nou niet vriendelijk doen? Waarom moest hij zo’n norske toon tegen haar aanslaan? Ze was geweldig vriendelijk voor hem geweest, en hij beschouwde haar niet als een oudere vrouw – haar stem was licht, haar stap was licht. Ze bracht iets lichts met zich mee...

Bij dit woord knapte er iets in zijn binnenste en hij gilte inwendig: licht... licht... licht. Het was net als wanneer hij Jerry hardnekkig hoorde zeggen: ‘Zie je wel?’ Hij wist dat Jerry het goed bedoelde, maar het ergerde hem. Zie je wel dat het zo is? Als hij nou maar eens echt zou kunnen zien dat het zo was.

‘Je familie komt vandaag op bezoek, en ik heb begrepen dat het jouw beurt is om onze krukken uit te proberen. Daarna worden het twee wandelstokken, en dan één. Daarna...’ Haar stem stierf weg toen ze zich afvroeg waarom ze zo praatte. Ze voelde zich akelig, en ze wist niet goed waarom. Meestal was ze dolgelukkig wanneer haar periode van nachtdienst erop zat. Maar ze wist dat hij in zekere zin op haar was gaan leunen, en daar hadden ze haar voor gewaarschuwd – nou ja, de hoofdzuster had hen allen daarvoor gewaarschuwd. Ze hoorde haar nog zeggen: ‘Kijk goed uit. Je kunt je aangetrokken voelen tot een gewonde man, dat gebeurt soms vanzelf, maar het gebeurt vooral wanneer hij blind is. Alle domme instincten uit hun jeugd komen dan naar voren en jij ziet jezelf als een reddende engel, maar ik kan je wel verzekeren dat je je vleugels snel kwijtraakt wanneer je met eentje getrouwd zou zijn, want blinden kunnen heel dominant worden. Tenzij je heel sterk in je schoenen staat en over een onafhankelijke geest beschikt, zullen ze je willen bezitten, volledig beslag op je willen leggen.’ En ze wist nog goed hoe de hoofdzuster had besloten: ‘Ik weet dat sommigen zullen zeggen: “Wat een hardvochtig mens is dat.” Maar ik spreek uit twintig jaar ervaring en ik kan jullie je emoties niet kwalijk nemen. Ik waar-

schuw jullie alleen voor die gevoelens en voor de consequenties als jullie eraan toegeven.’

Elizabeth lachte even en zei: ‘Tja, ik denk dat ik nu moet gaan, en tot mijn spijt moet ik nu afscheid van je nemen. Tot ziens, tot ooit, zou mijn oude tante zeggen.’

‘Waar heb je het over? Tot ooit? Ga je weg?’

‘Ik heb drie maanden nachtdienst gehad. Dat is meer dan genoeg. Ik heb natuurlijk af en toe even een vrije dag gehad, maar je weet altijd dat je weer moet beginnen.’

‘En dat vond je niet prettig?’

‘Nee, niet echt.’

Toen ze de uitdrukking op zijn gezicht zag, voegde ze eraan toe: ‘Behalve in sommige gevallen, waarin ik iemand misschien heb geholpen.’

‘Waar ga je naartoe?’

‘Je bedoelt nu meteen? O, ik heb een week vrij, en daarna heb ik dagdienst. Maar ik ga eerst naar huis.’

De hand die het dichtst bij haar was greep de ijzeren rand van het bed vast. Toen ze zijn vingers voorzichtig openvouwde greep de hand haar hand beet en zei hij op gedempte toon: ‘Hoe lang ben je?’

‘Te lang. Eén meter zeventig.’

Er viel een stilte terwijl zijn hand over haar vingers bewoog alsof hij ze masseerde. ‘Zeg eens, ben je echt negenenvertig?’

Ze lachte even, met het soort gegrinnik dat hij inmiddels herkende. ‘Erger nog, ik ben inmiddels een jaar ouder geworden. Ik was vorige week jarig.’ Ze wilde haar hand wegtrekken, en ze zei: ‘Ik moet echt gaan. De dagverpleging is onderweg, maar ik wilde even afscheid van je nemen en je het allerbeste wensen.’

Zijn stem klonk niet langer ruw, maar zacht en hartelijk toen hij zei: ‘Ik zal je missen – Ducks.’

Hierop schoot ze in de lach. ‘Dat is de eerste keer dat je me zo

noemt. Nu weet ik dat je op de goede weg bent.’

‘Ik... ik wil je graag bedanken maar ik weet niet hoe.’

‘De enige manier voor jou om mij te bedanken is snel weer op de been zijn en werk te maken van je leven.’ Haar stem klonk ernstig toen ze eraan toevoegde: ‘Dat meen ik echt. Je hebt veel om voor te leven, heel veel. Maar ik moet echt gaan.’ Haar stem ha-perde even. ‘Tot ziens, kapitein.’

Ze moest haar hand met kracht uit zijn hand losmaken, en toen was ze weg en greep hij met beide handen de sprei beet... o, god! Daar was het weer. Hij kon het zien. Hij hield het dode lichaam zonder hoofd tegen zich aan geklemd...

Hij was in de hel. Ze waren allemaal in de hel. Waarom? Waarom nu? Ze waren eerst de Senio overgestoken en nu was het de Salerno. De 2nd New Zealand Division was al aan de overkant, maar zij waren gestoten op die verdomd hardnekkige Duitse achterhoede die de brug verdedigde. De hele winter hadden ze boven in de heuvels tegen die rotzakken gevochten, maar nu, op de vlakte, zag alles er beter uit. Er hadden zich resten van verschillende compagnies bij hen gevoegd, zoals die uit het noordoosten, en hij was blij geweest met het geluid van hun stemmen. Ze hadden een tijdje op de vlakte gebivakkeerd, en Foxy bleek goed in het ‘regelen’ te zijn. En dan was Jerry Fulton er nog. O ja, Jerry. Die twee, Fox en Jerry, hadden hem ervan weerhouden als een gek weg te rennen. Maar het lichaam zonder hoofd, in zijn armen, daar was het weer. En overal om hem heen de doden. Doden. Hun bloed had die hellingen besmeurd. Duits bloed, Amerikaans bloed. Italiaans bloed, Brits bloed, ja Brits bloed. En nu stroomde het aan alle kanten over hem heen. Was het van Ferguson? Hadden ze Ferguson gedood? Hij had Ferguson nooit gemogen. Grote god! Hij smeed de torso bij zich vandaan, maar hij kon niet zien waar die viel. De tank stond in brand maar hij kon het niet zien, hij kon alleen de hitte voelen.

Zijn hoofd was verdoofd. Hij rende weg, struikelend over lichamen. Hij viel, maar hij kon zijn val niet breken doordat hij zijn geweer in zijn ene hand hield en een granaat in de andere. Er was overal lawaai om hem heen. Hij werd erdoor verdoofd. Waar was hij? Het was pikkedonker. Het was niet donker geweest. Hij riep inwendig: nee, nee! Die gedachte bracht hem weer op de been en hij rende verder. Hij moest hier weg. Weg van de brug. Ze hadden de brug verloren. Waarom hadden ze niet geweten dat die rotzakken hen opwachtten? Hij besepte dat hij zijn geweer en zijn handgranaat nog steeds vasthield. Wat had dat geweer voor nut nu hij niets kon zien? De brug was verloren, ze waren allemaal dood. De brug. Hij stak zijn arm omhoog om de handgranaat te gooien en terwijl hij dit deed voelde hij hoe hij aan weerszijden werd beetgegrepen en met zijn gezicht omlaag in slijm en modder werd gedrukt. Iemand schreeuwde in zijn oor: 'Hou op! Hou op!' Hij herkende de stem: het was die van Jerry Fulton. Daarna een andere stem, een stem die hij zich herinnerde, die van Fox. Hij beval hem op te houden met schreeuwen. Hij schreeuwde niet, het was het spervuur, maar Fulton schreeuwde: 'Als het spervuur stopt, zal hij onze positie kunnen verraden, commandant.'

Waar had hij het over? Waar hadden ze het allemaal over? Hij schreeuwde helemaal niet, zijn mond zat vol bloed en modder. Hij zou het doorslikken, hij stikte bijna. En waarom waren ze in de rivier? Ze sleepten hem langs de rand van de rivier. Ze gingen hem verdrinken. Verdomme, daar kwam niets van in. Hij zou doodgaan op zijn eigen manier.

Zijn armen begonnen te maaien, haalden uit naar zijn belagers. Dat was het: hij had ze van zich af geslagen en toch sleepten ze hem omhoog. Waarom kon hij zijn hoofd niet voelen? Was hij het kwijt, net als Ferguson of wie het ook mocht zijn? Hij wist geen antwoord te bedenken want op dat moment leek het of hij recht

omhoog werd getild, en hij begreep dat hij nu nog maar een half lichaam had...

Was hij er meteen achter gekomen of ontdekte hij het pas later, toen ze steeds weer naalden staken in dat deel van hem waarvan hij het gevoel had dat het er niet was? Hij begon naar hen te slaan en te schreeuwen, naar die stemmen die steeds weer zeiden: 'Hij hoort hier niet. We kunnen niet slapen.' Het waren dwazen, allemaal dwazen, niemand sliep in de hel. Je moest werken als je in de hel was. Opkomen voor jezelf. Hun vertellen dat je geen lafaard was, dat je niet weg was gelopen. Maar dat was ook zo iets. Hij kon niet praten, alleen maar schreeuwen... en toen was zijn moeder gekomen en had hem in haar armen genomen.

'Alles goed met je, Matthew?'

Matthew knipperde met zijn nietsziende ogen en antwoordde toen: 'Ja... ja, alles is goed met me. Ik... ik wilde je alleen maar zien, Jerry. Je... je vertrekt vandaag, hoor ik.'

'Ja... ja, dat heb ik je verteld.'

'Ik... ik zal je missen.'

'En ik jou, maar je gaat goed vooruit. Verbluffend goed. En je familie is daar heel blij mee.'

'Jerry?'

'Ja?'

'Hoe ziet zuster Ducksworth er eigenlijk uit?'

Jerry beet op zijn onderlip en zei toen: 'Dat is een vraag die niet zo gemakkelijk te beantwoorden valt.'

'Hoe dat zo?'

'Omdat... nou ja, ze is niet zoals jij denkt. Ik bedoel... jij... nou ja, die nacht dat jij overstuur was, speelde zij de moeder, en ze was zo behulpzaam om ermee door te gaan en te zeggen dat ze tegen de vijftig was.'

Het bleef even stil voordat Matthew zei: 'En dat is ze niet?'

Jerry schoot nu in de lach. ‘Nee,’ zei hij. ‘Nee, dat is ze niet, Matthew. Ze is vierentwintig.’

‘Wat?’

‘Ik zei dat ze vierentwintig is.’

Matthews stem haperde even toen hij zei: ‘En dan ga je me zeker ook nog vertellen dat ze lange benen heeft en blond is?’

‘Nee. Ze heeft inderdaad lange benen, maar ze is niet blond. Bruin haar, bruine ogen en een lief gezicht dat bij haar karakter past.’

‘Waarom heb je me dit verdomme niet eerder verteld?’

Jerry bukte zich naar het boze gezicht. ‘Als ik dat had gedaan, had zij zich niet zo veel om jou bekommerd. Dan had ze je niet in haar armen genomen om je zo ongeveer te wiegen, die ene nacht. En daarna over je haar gestreeld en je hand vastgehouden. Ze kon het doen omdat je dacht dat zij een vrouw van middelbare leeftijd was. Je hield haar zelfs voor je moeder. Ben je dat vergeten? Je noemde haar mama in je nachtmerrie, of wat het was, en zoals zij eruitziet kan ze het zich niet veroorloven zich in overeenstemming met haar leeftijd te gedragen, vooral niet bij kerels zoals wij, die behoefte hebben aan medeleven. Dat weet jij ook.’

Matthew knarste met zijn tanden. ‘Ik heb me gedragen als een volslagen idioot.’

Waarop Jerry antwoordde: ‘Ja... ja, natuurlijk dat is waar, maar alleen tegenover jezelf en tegenover mij.’

‘Ik heb mijn familie over de moederlijke zuster verteld, en mama zei dat ze haar zou schrijven. En ik kan je verzekeren dat als ze die moederlijke zuster ooit ontmoeten, ze smakelijk zullen lachen want...’

Zijn tirade vol zelfmedelijden werd onderbroken doordat Jerry hem kalm van repliek diende: ‘Ik kan je wel verzekeren, makker, dat ze je die nacht voor de poorten van de hel heeft weggesleept, want je dreigde weer helemaal door het lint te gaan. Je was er vre-

selijk aan toe, en dat duurde al weken. Ze zouden je ervoor laten behandelen, weet je, maar toen ontfermde zij zich over jou. En ik weet dat ze dat alleen maar deed omdat jij dacht dat zij een vrouw van middelbare leeftijd was. Als ze ook maar half zo veel aandacht aan een van de andere kerels hier had gegeven, hadden ze haar levend opgegeten. Dus zeg ik nogmaals dat je dankbaar zou moeten zijn... Trouwens, ik heb Charlie Fox een tijdje geleden gedag gezegd. Hij wil langskomen om je te groeten. Is dat goed?’

‘Ja... ja, ik wil ’m graag spreken... Maar wat jou betreft, wat ga je doen?’

‘O, ik ga terug naar waar ik vandaan kom. De ouwe Beeching heeft mijn baan vrijgehouden. Ik heb mijn laatste jaar accountancy afgemaakt, de afspraak was dat ik bij de firma zou worden aangenomen, en hij heeft woord gehouden. Ik krijg een eigen kamer en eens, eens... over een jaar of twintig’ – hij lachte even – ‘word ik misschien partner.’

Er volgde een stilte voordat Matthew zachtjes vroeg: ‘Kun je goed zien, met je ene oog?’

‘Met een bril, ja, heel goed. Maar zonder bril is het een ander verhaal. Ik zie de dingen dan alleen maar in een soort mist.’

‘Het andere oog... wat is daarmee gebeurd?’

‘O, daar hebben ze een glazen oog in gestopt. Iedereen zegt dat het er goed en natuurlijk uitziet, maar je hoeft alleen maar in de spiegel te kijken om... Weet je, ik kan niet zeggen dat jij geluk hebt, dat bedoel ik niet, Matthew, want jij verkeert in een verdomd moeilijke situatie. En toch mankeert er verder niets aan jouw uiterlijk en zou niemand op deze wereld denken dat je blind bent. En, weet je? Ik heb begrepen dat er een mogelijkheid bestaat dat jij je gezichtsvermogen terugkrijgt, als...’

‘O, hou je kop man! Je weet toch wel dat je niet met zulke dingen bij me aan moet komen zetten. Mijn gezichtsvermogen is aan flarden geschoten.’

‘Het is niet aan flarden geschoten. Je hebt je ogen nog steeds. Ze zeggen dat de zenuwen aan de achterkant beschadigd zijn, of zo.’

‘Ja, of zo. En hou er nu over op. Hoe dan ook, Jerry’ – de toon van zijn stem veranderde – ‘ik moet nogmaals zeggen dat ik je zal missen.’

‘En ik jou, Matthew. Ik zal nooit vergeten hoe goed je voor me was toen ik voor het eerst in... de “salon” kwam. Ik had in de achterste linies al over je gehoord. Je zou een soort duivel zijn, volgens sommigen, maar op die dag dat ik zo ongeveer je tent binnen struikelde, hield jij me op de been. Je gaf me een hand en zei: “Welkom in de salon.” En deze begroeting en je houding tegenover mij, in de dagen erna, hielpen me om me niets aan te trekken van luitenant Ferguson, die neerkeek op zijn tweede luitenant die geen Eton, Harrow, Oxford of Cambridge was maar wel uit dezelfde plaats kwam. De mensen denken dat de oorlog een eind maakte aan snobisme. Nou, volgens mij is er aan alles een eind gemaakt behalve aan snobisme. Dit was de tweede keer dat ik in zijn compagnie was geplaatst, dus hij wist alles over me, en vanaf het eerste begin kon ik niet met hem over weg. Ik kan je verzekeren dat het een schok voor me was toen ik hem die dag zag. Maar jij hebt me geholpen en daar zal ik je altijd dankbaar voor zijn.’

Matthew wilde antwoorden: ‘Praat niet zo’n onzin. Je weet dat je me alles ruimschoots hebt vergoed op die bewuste avond die Fox, jij, noch ik ooit kunnen vergeten... evenmin als de reden waarom.’ In plaats daarvan stak hij zijn hand uit en Jerry greep die en zei: ‘Ik zal uitzoeken waar ze je naartoe sturen. Want ze zullen je al snel met het een of andere beroep willen helpen, weet je. Wat er ook mag gebeuren, ik kom je opzoeken.’

‘Dank je wel, Jerry. Ze zeggen dat ik een maand naar huis mag zodra ik met krukken kan lopen. Als je nou eens in het weekend komt? Het is helemaal niet zo ver van Carlisle. Noteer het adres:

The Beavors, Little Fellburn. Het is zo'n vier tot vijf kilometer buiten de stad. Je kunt met de trein van Carlisle naar Newcastle, en vandaar met een andere trein naar Fellburn. Er gaat een bus over de hoofdweg. Hij stopt bij Manor Grove, en dan is het vandaar nog vijf minuten lopen over het jaagpad voordat je bij ons hek bent. Je kunt het niet missen. Er hoort een kleine boerderij bij, maar het huis ligt iets verderop. Misschien vind je het wel interessant. Het is een wat raar gebouw en ik weet zeker dat je van harte welkom zult zijn. Je hebt mijn moeder erg voor je ingenomen, dat weet ik zeker.'

'Ik vond haar erg aardig, ze is een lieve vrouw.'

'En mijn vader praatte tegen je. Dat is heel wat. Hij kan niet tegen vreemden, dat komt door dat andere gedoe. Ik heb geen idee hoe hij hier is gekomen, want hij weigerde in zijn rolstoel te gaan.'

'Ik vond hem een uiterst beminnelijke man, heel vriendelijk. Wat mankeert hem eigenlijk?'

'Multiple sclerose, maar hij heeft het pas laat in zijn leven gekregen, en ik heb begrepen dat het daarom langzamer gaat. Maar het is toch een ramp, zowel voor hem als voor mama. Hij was altijd heel actief, vol levenslust. Hij zat ook in het leger, weet je.'

'Je meent het! In het leger?'

'Ja. Kolonel, niet minder. Daarom moest ik het van hem overnemen. Ik wilde het niet. Nee... maar toen ging mijn oudere broer William stiekem naar Amerika. Hij is zomaar vertrokken, met achterlaten van een brief. Sindsdien heeft hij in de autohandel gezeten en het gaat hem goed. Er zit vijf jaar leeftijdsverschil tussen ons, en vader leek mij niet op te merken totdat hij William verloor. Dat was ook rond de tijd dat zijn ziekte zich openbaarde. Dus werd het voor mij Sandhurst in plaats van Oxford. En dat was een vergissing.'

Jerry wierp tegen: 'Nee, dat was het niet. Beslist niet. Je was

een uitstekende officier. En je hebt het vier jaar volgehouden... nou ja, praktisch tot het eind, toen we allemaal pech hadden. En ik heb begrepen dat jij in die tijd maar één keer met verlof bent geweest.'

'Dat lag aan mezelf, Jerry, want ik wist dat als ik eenmaal thuis was ik nooit meer terug zou gaan.'

Hij sprak deze woorden langzaam en zacht, en Jerry gaf een tijdje geen antwoord maar zei toen: 'De meesten van ons dachten er zo over. Dat weet ik zeker. Ik was af en toe doodsbang maar ook benauwd dat de mannen het zouden merken.'

Matthew zei niets, hij wist dat Jerry net als altijd vriendelijk deed, in een poging hem de aanblik te laten vergeten van zijn geweer dat door het spookachtige licht tolde.

'Tot ziens, Jerry.'

'Tot ziens, Matthew. Tot gauw.' Hij stond op het punt eraan toe te voegen: 'Hou de moed erin.' Maar zulke dingen zei je niet tegen een kerel als Matthew Wallingham, en bij deze gedachte kon hij luitenant Ferguson horen zeggen: 'Ik verafschuw onnozel gepraat.'

O, naar de hel met de herinneringen aan Ferguson en dat soort lieden! Hij was weg, hij was vrij. Het enige wat hij hoefde te doen was verdergaan met zijn baan, en een leuk meisje zoeken om mee te trouwen en een gezin te stichten. Hij wilde een gezin, hij verlangde ernaar ergens bij te horen. Hij was door een oom en tante grootgebracht omdat zijn ouders waren gestorven toen hij zeven jaar was, en ze waren goed voor hem geweest, liefdevol, godvrezend, maar het was geen eigen gezin. Neem nou de kapitein, daar, die had familie, echt geweldige mensen. Zijn vader, moeder, jongere broer, en twee zusjes. Hij had gehoord dat er ook een grootmoeder was, ergens, een ware verschrikking naar het scheen. Ja, in een echte familie was er altijd een oude tiran. En er was ook nog een broer in Amerika. Hij benijdde Matthew. Toen bleef hij par-

does staan. Benijdde hij Matthew? Nee! Grote goden, nee! Want alle families ter wereld konden het verlies van je gezichtsvermogen niet compenseren.